

Lausunto vaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksesta

Ympäristölautakunta 16.05.2024 § 36
107/10.02.00/2024

Vaihemaakuntakaavan eteneminen:

Pirkanmaan liitto pyytää maankäyttö- ja rakennusasetuksen (13 §) mukaisesti Ruoveden kunnan lausuntoa Pirkanmaan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksesta. Lausunto pyydetään toimittamaan 3.5.2024 mennessä Pirkanmaan liiton sähköpostiosoitteeseen. Aineistojen luonnosvaihe oli nähtävillä 8.5.-30.6.2023. Osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä vaihemaakuntakaavaluonnoksen valmisteluaineistosta.

Lausuntopyyntö lähetettiin 75 taholle. Kaikki Pirkanmaan kunnat ovat joko antaneet lausunnon (20 kuntaa) tai todenneet, että eivät anna lausuntoa (3 kuntaa). Viranomaisilta tai niihin verrattavilta keskeisiltä tahoilta saatiin 24 lausuntoa ja 3 ilmoitusta, etteivät anna lausuntoa. Aukkaat, yhdistykset ja yritykset jättivät noin 125 palautetta. Palautteessa on tuotu esiin erilaisia suunnittelun sisältöihin liittyviä huomioita, muutostarpeita sekä lisäselvitystarpeita. Maakuntahallitus antoi 25.9.2023 vastineen Pirkanmaan vaihemaakuntakaavaluonnoksesta saatuun palautteeseen. Ruoveden kunnan palautteessa katsottiin mm. olevan tarvetta edistää vaihemaakuntakaavalla kantatien 66 puutteellisia pohjavesisuojuuksia. Vastineessa pohjavesi -merkinnän määräysteksteihin harkitaan tarkennuksia. Tiestön pohjavesisuojuuksista keskustellaan vielä sidosryhmien kanssa, ja arvioidaan tarve käsitellä niitä vaihemaakuntakaavassa. Vastineessa palautteeseen on vastattu teemakohtaisesti. Kaikki palaute on käyty läpi yksityiskohtaisesti ja otetaan soveltuvin osin huomioon jatkosuunnittelussa. Palautteen pohjalta tehdyt mahdolliset muutokset tullaan erittelemään tarkemmin, kun suunnittelu on edennyt ehdotusvaiheeseen.

Pirkanmaan liitto järjesti 3.11.2023 tapaamisen Ruoveden kunnan kanssa osana liiton vaihemaakuntakaavoitukseen liittyviä kuntatapaamisia. Tapaamisessa keskusteltiin vaihemaakuntakaavan jatkosuunnittelun aineistosta ja saatiin lisätietoja mm. luonnon monimuotoisuuden ydinalueista sekä kestävästä energiantuotannon teemoista. Energia kattaa monia erilaisia kysymyksiä aurinkoenergiasta tuulienergiaan, bioenergiaan sekä vedyn siirrosta teollisuusalueiden energiayhteistöihin.

Vaihemaakuntakaavan ehdotus on määrä antaa viranomaisille lausuttavaksi (viranomaisehdotus) vielä tämän kevään aikana. Tämän jälkeen se asetetaan julkisesti nähtäville.

Viranomaisehdotuksen sisältö, merkinnät ja keskeiset vaikutukset:

Viranomaisehdotukseen luonnoksen jälkeen tehdyt muutokset Ruovedellä ja koko Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan alueella:

Energia

- Tuulienergiatuotannon alueisiin on tehty rajatarkistuksia. Akaan Karhunrahkan ja Ikaalisten Unnannevan alueet on poistettu. Parkanon / Ikaalisten Kangaslammit alue on lisätty.
- Maaseutuelinkeinojen kohdealue on lisätty Ruoveden

Murskemäelle

- Taajamatoimintojen alueen, keskustatoimintojen alueen, työpaikka-alueen, teollisuus- ja varastoalueen sekä ehdollisen teollisuus- ja varastoalueen suunnittelumääräyksiin on tehty lisäys paikallisen energiaomavaraisuuden edistämisestä ja kestävästä ilmaston muutokseen sopeutumisesta.
- Lisätty yleismääräykset liittyen aurinkoenergian tuotantoon, tuulivoimarakentamiseen sekä kaasun siirtoverkoston kehittämiseen.

Maaseutuelinkeinojen kohdealue:

Ruoveden Murskemäen alueelle on lisätty maaseutualueiden kohdealue.

Merkinnällä osoitetaan maaseutualueita, joihin kohdistuu maakunnallisesti merkittäviä elinkeinoiniin liittyviä alueidenkäytön kehittämistarpeita. Kohdemerkinnällä osoitetaan Ruoveden Murskemäki ja Vesilahden keskustan eteläpuolella sijaitseva alue. Kehittämissuositus:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää alueelle luonteenomaisten elinkeinojen ja energiantuotannon kehittymistä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää uusien toimintojen sekä alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristön arvojen yhteensovittamiseen. Ruoveden Murskemäen ja Vesilahden keskustan eteläpuolisen alueen suunnittelussa varaudutaan uusiutuvan energiantuotannon ja siirtoverkoston kehittämiseen sekä niihin liittyvään elinkeinotoimintaan.

Uuden voimalinjan yhteystarve:

Maakuntakaavassa osoitetaan jännitystasoltaan 110 – 400 kilovoltin olemassa olevat sekä suunnitellut voimajohdot, tunnistetut yhteystarpeet sekä 110 – 400 kV linjoihin liittyvät sähköasemat. Ruovedellä 110 - 400 kV voimajohtojen risteyskohdassa on voimassa olevan Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 mukainen vielä toteutumaton sähköasema.

Ruoveden 400 kV kantaverkon voimalinjan yhteyteen on osoitettu uuden voimalinjan yhteystarvemerkintä, jonka sijaintiin ja toteuttamiseen liittyy epävarmuutta. Merkintään liittyy Ruovedellä Siikanevan Natura-alueen läheisyydessä erityismääräys em 22. Suunnittelumääräys:

Maankäytön suunnittelussa on turvattava voimalinjan yhteystarpeen toteuttamismahdollisuudet. Yksityiskohtaisempi suunnittelu edellyttää voimalinjojen toteuttamistavan, sijainnin ja ympäröivään maankäyttöön liittymisen tarkempaa tutkimista. Erityistä huomiota tulee kiinnittää voimalinjojen yhteensovittamiseen alueen arkeologisten, luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen kanssa.

Keskeiset vaikutukset: Vaihemaakuntakaava edistää bio- ja kiertotalouden, uusiutuvan energiantuotannon ja siirtoverkoston kehittämistä. Nämä toimenpiteet ovat välttämättömiä elinkeinoelämän, teollisuuden toimintaedellytysten sekä huoltovarmuuden turvaamiseksi sekä paikallistasolla että koko maakunnan alueella.

Elonkirjo:

- luonnon monimuotoisuuden ydinalueiden kaavamerkintöjen rajauksia on tarkistettu, mm. Ruoveden Hanhon alueen rajausta on supistettu länsiosasta. Yksitoista uutta kaavamerkintää on lisätty mm. Pirttijärvi-Susimäen alue Ruovedelle ja viisi kaavamerkintää on poistettu, Muroleen - Rikalanjärven alue on säilynyt ennallaan.
- Sinivihherluonnon monimuotoisuuden ydinalueiden kaavamerkintöjen aluerajauksia on tarkennettu (Nokianvirta -Mätikön alue Nokialla ja Sastamalassa), yksi uusi merkintä on lisätty Kangasalle Saarikylän alueelle ja Ajosjärven alue on poistettu Mänttä-Vilppulasta (ei sijaitse Ruoveden alueella)
- Maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden, jotka ovat ekosysteemipalvelujen kannalta merkittäviä (MK), rajauksia on tarkistettu (ei sijaitse Ruoveden alueella).
- Suojelualuumerkintöjä on täydennetty uusimman tiedon perusteella
- Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajauksien ulkopuolelle jääneitä inventoituja osa-alueita ei osoiteta maakuntakaavassa maakunnallisesti arvokkaina maisema-alueina. Uusi VAMA 21 inventointi tulee osaksi uutta maakuntakaavaa.
- Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitetut arvokkaat kallioalueet on päivitetty uusimman Suomen ympäristökeskuksen aineiston mukaisiksi, johon kuuluu Ruovedellä sijaitseva Kalliojärven kivikko
- Työpaikka-alueen sekä teollisuus- ja varastoalueen suunnittelumääräyksiin on tehty lisäys luonnon monimuotoisuudesta
- Kansallispuistojen kehittämisvyöhykkeen nimi on muutettu Kansallispuistojen kytkeytyvyyden kehittämisvyöhykkeeksi (Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen kytkeytyvyys).
- Matkailun ja virkistyskehitämisen kohdealueen merkintä on lisätty Pyhäniemen alueelle

Keskeiset vaikutukset: Vaihemaakuntakaavassa osoitetuilla kaavamerkinnöillä on ulkoilu- ja virkistyskäyttöön liittyviä myönteisiä terveysvaikutuksia. Koska alueet eivät ole rakentamisen painealuetta, ne tarjoava ihmisille luonnonrauhaa. Kansallispuiston kytkeytyvyyden kehittämisvyöhykkeenä osoitettu alue tukee virkistykseen liittyviä aluevarauksia sekä edistää elinympäristön viihtyisyyttä ja laatua. Vaihemaakuntakaavassa osoitetuilla kaavamerkinnöillä on myönteisiä taloudellisia vaikutuksia luontomatkailun ja matkailupalveluiden elinkeinojen kehittymiseen alueella. Merkinnöillä ei ole vaikutuksia haja-asutusluonteiseen rakentamiseen tai loma-asutukseen. Kansallispuistojen kytkeytyvyyden kehittämisvyöhykkeen alueella ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen maa- ja metsätalouteen. Merkintä tuo esiin Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen merkitystä ja tunnettuutta, ja luo mahdollisuuksia kehittää kansallispuistojen kokonaisuutta Etelä-Suomen mittakaavassa ainutlaatuisiksi luontomatkailukohteeksi.

Ruoveden kunnan lausunto:

Pirkanmaan tärkeimmät pohjavesivarat sijaitsevat Ikaalisista Hämeenkyrön, Ylöjärven, Tampereen ja Kangasalan kautta Pälkäneelle kulkevassa saumaharjujaksossa, Sisä-Suomen reunamuodostumassa, joka kulkee Ylöjärven, Tampereen, Ruoveden ja Oriveden kautta Juupajoelle, sekä suurimmassa luodekaakkoissuuntaisissa harjujaksoissa. Vaihemaakuntakaavassa pohjavesialueiden osoittamisen tavoitteena on edistää pohjavesien suojelua. Ruoveden kunta esitti luonnoksesta antamassa lausunnossaan huolen kantatien 66 varren puutteellisesta pohjavesien suojelusta. Ruoveden kunta toivoo edelleen, että pohjavesien suojeluun kiinnitetään määräysteksteissä huomiota ja turvataan suojelun siirtyvän eri sidosryhmien kautta yksityiskohtaisempaan suunnitteluun.

Ruoveden kunta pitää luonnon monimuotoisuuden ydinalueiden esityksiä Ruoveden osalta perusteltuina ja toteaa, että ne edustavat hyvin luontoarvoiltaan maakunnallisia luontokokonaisuuksia. Kansallispuistojen kytkeytyvyyden kehittämisvyöhykkeellä pyritään tukemaan Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen kytkeytyvyyttä. Laajennusesitys sisältää mm. useita Natura-alueita, Riuttaskorven virkistymetsäalueen sekä Haukkamaan ympäristöarvometsän. Lisäksi merkintä tuo esiin Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen merkitystä ja tunnettuutta.

Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian tuotantoa. Ruoveden kunta pitää oikeansuuntaisena hajautetun ja paikallisen energiantuotannon infrastruktuuriin, mm. siirtoverkostojen kehittämistä, luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja unohtamatta. Ruoveden kunnan näkemyksen mukaan Murskemäen teollisuusalueen yhteyteen esitetty maaseutuelinkeinojen kehittämisen kohdealue tukee hyvin vaihemaakuntakaavan uusiutuvan energiantuotannon tavoitteita, sillä teollisuuspuiston suunnittelussa voidaan varautua uusiutuvan energiantuotannon kehittämiseen ja sitä kautta antaa mahdollisuus viedä Ruoveden kuntaa kohti ekologisesti kestävää taloutta ja kasvua logistisesti merkittävien liikenneväylien risteyskohdassa.

Esittelijä	Tekninen johtaja Waltteri Martelin
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta esittää yllä mainittua lausuntoa kunnanhallitukselle edelleen annettavaksi Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksesta.
Käsittely	Kutsuttuna kaavoitusasiantuntijana Leena Roppola. Kokouksessa käydyn keskustelun aikana Raimo Louhio esitti asian pöydälle jättämistä. Esitystä ei kannatettu. Kokouksessa käydyn keskustelun aikana Paula Lähteinen esitti, että lausuntoa muutetaan siten, että kaavassa tarkoitettua, virheellisesti Murskemäeksi nimetylle alueelle (oik. Haukkapelto) lisättyä maaseutuelinkeinojen kohdealuetta ei voida sekoittaa Murskemäen tuulivoimahankealueeseen. Esitystä ei kannatettu.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Raimo Louhio oli poissa klo 18.39-18.41 pykälässä käydyn keskustelun aikana.

Jakelu

Kunnanhallitus